

ENERGIYA TEJAMKOR QURILISH TO'SHAMALARI

¹Mirzayev Baxtiyorjon
Oboqulovich
²Abdullayev Ikromjon
Aminjanovich
³Hasanov Davlatbek
Davronbek o'g'li

¹katta o'qituvchi
²katta o'qituvchi
³assistant

Andijon iqtisodiyot va qurilish instituti

Annotatsiya

Examines the basic principles of machine mechanism design methods and techniques. The concept of the project, its structure, and how to provide the necessary actions of the mechanism to perform various tasks are discussed. In the design of mechanisms, theories, and methods are presented for the transformation of motion in various forms, for example, turning rotary motion into rectilinear motion or vice versa, as well as the synthesis of mechanisms. Also, detailed information is given on how to satisfy and optimize various structural conditions, taking into account the synthesis, kinematic, and dynamic characteristics of mechanisms. The advantages and disadvantages of higher and lower pair mechanisms in providing the necessary types of movement for technological processes are also considered.

Kalit so'zlar | Project, Mechanism, Motion transmission, Kinematic synthesis, Dynamic synthesis, Theory of mechanisms, Technological process, Krivoship, Grasgoff's rule, Theory of machines and mechanisms, Cars, Synthesis of mechanisms

Zavodining eng yangi texnologik liniyasi ishlab chiqarish jarayonida zararli moddalar chiqindilarini minimallashtirishga, shuningdek ishlab chiqarishda ishlatiladigan chiqindi gazlar va suvning issiqligini yopiq siklda qayta ishlatishga imkon beradi.

Bazalt energiya tejamkor to'shama issiqlikni tejash bilan birga ovoz o'tkazmaydi va yong'indan himoya qiladi. Mahsulot alohida qayta ishlashni talab etmaydi, kimyoviy bardoshli va uzoq vaqt davomida foydalanishga mo'ljallangan.

Bazalt asosida issiqlik saqlovchi materiallar iste'molining oshishi asosan respublikada uy-joylarni, ijtimoiy va sanoat obyektlarida, jumladan, ko'p qavatli uy-joy va noturar joylar qurilishi, unda tashqi va ichki devorlarni bazalt asosidagi issiqlik saqlovchi plitasi sifatida foydalanish eng istiqbolli texnologiyalardan biri hisoblanadi

hamda respublika bozorlarida eng talab yuqori issiqlik saqlovchi qurilish materiali ekani bilan ajralib turadi.

Ushbu material gidrofobdir. Unga tushgan suv ichkariga kira olmaydi, buning natijasida issiqlik saqlovchi xususiyatlari o'zgarmaydi. Ammo shunga o'xshash tajribani oddiy mineral plita bilan o'tkazsangiz, u yetarli miqdordagi suvni yutadi. Nam momiq iliq bo'lmaydi - axir suv, uning teshiklariga kirib, materialning issiqlik o'tkazuvchanligini sezilarli darajada oshiradi. Suvning hajmi bo'yicha so'rilishi 2% dan ko'p emas.

Bazalt tolasi, zichligidan qat'i nazar, mukammal bug' o'tkazuvchanligiga ega. Havodagi namlik issiqlik saqlash qatlamiga uning ichida kondensat hosil qilmasdan osonlikcha kirib boradi. Bu, ayniqsa, hammom yoki sauna uchun juda muhimdir. Bazalt asosli plita o'zi namlanmaydi, hali ham issiqlikni ishonchli tarzda saqlaydi. Shuning uchun, ushbu material bilan qilingan xonalarda yashash qulay - harorat va namlik sharoitlari maqbuldir. Suv bug'ining o'tkazuvchanligi taxminan 0,3 mg / (m h Pa) teng.

Yong'in o'chiruvchilarning talablariga muvofiq, bazalt tolali plita yonuvchan bo'lmagan moddalar hisoblanadi. Ammo bu hammasi emas - u ochiq olov yo'lini to'sib qo'yishga qodir. Bazalt issiqlik saqlovchi plitasining erish nuqtasiga yetmasdan bardosh bera oladigan maksimal harorati 11140S ni tashkil etadi, bu esa uni yuqori haroratda ishlaydigan moslamalarni issiqlik saqlovchi plita qilish uchun ishlatishga imkon beradi.

Agar ushbu energiya tejamkor to'shamaning yong'in xavfsizligi ko'rsatkichlarini ko'rib chiqsak unda bazalt tolali plitalar yonmaydigan materiallar hisoblanadi (NG guruhi). Shunday qilib, u GOST 30244 va SNiP 21-01-97 tomonidan belgilanadi. Ushbu issiqlik saqlovchi plitadan foydalanishda hech qanday taqiqlar mavjud emas. Ushbu material bilan har qanday binolar, inshootlar, inshootlar va tarkibiy elementlar issiqlik saqlovchi plita qilinishi mumkin.

Ovozni to'sib qo'yish - yuqori darajada: Akustik xususiyatlarga kelsak, ular bazalt tolali plitalar uchun ham foydali - albatta, ovoz yutish jihatidan. Ushbu issiqlik saqlovchi plita devorlar bo'ylab harakatlanadigan vertikal tovush to'lqinlarini o'chirishga qodir. Buning yordamida xona tashqi shovqindan yaxshi ximoya qilingan. Tovush to'lqinlarini singdirib, aks sado berish vaqtini qisqartiradi, bu nafaqat devorlari ushbu material bilan issiqlik saqlovchi plita qilingan xonani, balki qo'shni xonalarni ham shovqindan himoya qiladi.

Bazalt asosida issiqlik saqlovchi qurilish plitalarining kimyoviy jihatdan passivdir - bu uning shubhasiz afzalligi. Agar u metall yuzaga yaqin yotqizilgan bo'lsa, unda siz metallda zang paydo bo'lmasligiga yuz foiz amin bo'lishingiz mumkin. Bazalt issiqlik saqlovchi plitasi agressiv biologik vositalarga juda xotirjam munosabatda bo'ladi. Bu chiriyotgan yoki mog'or va boshqa zararli mikroorganizmlarning shikastlanishi bilan tavsiflanmaydi.

Bazalt asosida issiqlik saqlovchi qurilish plitalarining tabiiy xom ashyo va zamonaviy yuqori sifatli komponentlardan ishlab chiqariladi. Mahsulot xavfsizligi gigiyenik sertifikatlar va atrof-muhit sertifikati bilan tasdiqlangan.

Bazalt qoplangan uy yoz faslida quyidagi afzalliklarni taqdim etadi:

- Issiqlikni saqlash va qizib ketishni oldini olish: Bazalt materiallari issiqlikka qarshi juda chidamli bo'lib, ular qish faslida issiqlikni ichkarida saqlashga yordam beradi, yozda esa tashqi issiqlikni kamroq o'tkazadi. Bazalt qoplamasi, ayniqsa, issiqlik

izolyatsiyasi uchun foydalidir, chunki u yashash muhitining ichki haroratini barqarorlashtiradi.

- Yaxshi izolyatsiya: Bazalt toshlaridan ishlab chiqarilgan izolyatsiya materiallari (masalan, bazalt tolalari) yozda ichki haroratni yuqori darajada saqlashga yordam beradi. Bu, binoning salqin qolishiga yordam beradi va havo harorati oshganda konditsioner yoki sovutish tizimlaridan foydalanishni kamaytiradi.

- Havoning muvozanati: Bazalt o'zining porloq tuzilishi va yaxshi havo o'tkazuvchanligi bilan tanilgan, bu esa uyda havo almashinishini yaxshilaydi va namlikning to'planishiga yo'l qo'ymaydi, bu yozda havo sifatini yaxshilaydi.

- Ekologik jihatdan foydali: Bazalt tabiiy material bo'lib, u ekologik jihatdan xavfsiz va uzoq muddatli foydalanishda zarar keltirmaydi. Bu, yozda ichki havo sifatining yaxshilanishiga yordam beradi va tashqi atrof-muhitning issiqlikni kamaytirishiga yordam beradi.

Xulosa

Shunday qilib, bazalt qoplangan uy yozda quyoshdan keladigan issiqlikka chidamlilikni ta'minlaydi, ichki muhitni salqinroq qiladi va energiya sarfini kamaytirishga yordam beradi. Qishda esa aksincha uying xarorati yuqori bo'lishini ta'minlashda yordam beradi.

Foydalangan adabiyotlar

1.Mirzayev Baxtiyorjon Obokulovich, . (2024). INSURANCE OF CONSTRUCTION OBJECTS AGAINST CONSTRUCTION RISKS IS ONE OF THE EFFECTIVE METHODS OF RISK MANAGEMENT. *International Journal Of Management And Economics Fundamental*, 4(06), 26–32. <https://doi.org/10.37547/ijmef/Volume04Issue06-04>

2.Mirzayev Baxtiyorjon Obokulovich. (2024). CONNECTION OF REINFORCEMENT FOR CONCRETE – TYPES AND DESCRIPTION. *Academia Repository*, 5(03), 51–57. Retrieved from <https://academiarepo.org/index.php/1/article/view/617>

3.B.O.Mirzayev,Askarov X. (2023). METHODS FOR CALCULATING BRICK CONSUMPTION WHEN BUILDING WALLS FROM SILICATE AND CERAMIC BRICKS. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(08), 1–14. Retrieved from <https://www.eijmr.org/index.php/eijmr/article/view/876>

4.Askarov, X., & Mirzayev, B. (2023). LEGO G 'ISHT ISHLAB CHIQRISH TEXNOLOGIYASINI TADQIQ QILISH. *GOLDEN BRAIN*, 1(5), 4-8.

5.Mamajonova, N., & Mirzayev, B. (2023). MONITORING AND ANALYSIS OF GEODETIC VISUAL DEFORMATION. *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences*, 2(5), 139-141.

6.To'lqinov I.M ,Mirzayev.B.O, Akbarov J.N, No'monov M.B, Abdullayev.I.A. (2024). KLINKER VA UNING KIMYOVIY HAMDA MINERALOGIK TARKIBI. *Science Promotion*, 9(1), 563–569. Retrieved from <https://sciencepromotion.uz/index.php/sp/article/view/1876>

7.To'lqinov I.M ,Mirzayev.B.O, Akbarov J.N, No'monov M.B, Abdullayev.I.A. (2024). PORTLANDSEMENT ISHLAB CHIQRISH USULLARI . *Science Promotion*, 9(1), 576–581. Retrieved from <https://sciencepromotion.uz/index.php/sp/article/view/1878>

- 8.Mirzayev Baxtiyorjon Obokulovich, Kamilova Omina Zoxidjon qizi, Paxirdinov Xabibillo Zuxridinovich. (2024). Rangli defektoskopik kapillyar usulning muhim afzalligi va kamchiliklari. *HOLDERS OF REASON*, 1(1), 671–675. Retrieved from https://sciencepromotion.uz/index.php/HOLDERS_OF_REASON/article/view/1105
- 9.BO, M., Akbarov, J. N., & No'monov, M. B. (2024). Quruq qurilish qorishmalarining tasniflanishi, ularning ishlab chiqarish texnologiyasi, turlari, avzalliklari va texnik iqtisodiy ko'rsatkichlari. *HOLDERS OF REASON*, 4(1), 128-131.
- 10.BO, M., IA, A., Akbarov, J. N., No'monov, M. B., & To'lqinov, I. M. (2024). Temir-beton buyumlari ishlab chiqarish usullari. *HOLDERS OF REASON*, 4(1), 111-115.
- 11.BO, M., IA, A., Akbarov, J. N., No'monov, M. B., & To'lqinov, I. M. (2024). Binolar tashqi devorlarining zamonaviy tasnifi va tipologiyasini tahlil qilish. *HOLDERS OF REASON*, 4(1), 107-110.
- 12.BO, M., IA, A., Akbarov, J. N., No'monov, M. B., & To'lqinov, I. M. (2024). Modern building materials from gypsum. *HOLDERS OF REASON*, 4(1), 116-119.
- 13.To'lqinov, I. M., BO, M., Akbarov, J. N., No'monov, M. B., & IA, A. (2024). *GIDRAVLIK OHAK XOSSALARI*. *Science Promotion*, 9(1), 570-575.
- 14.Abdullayev, I. A., Akbarov, J. N., & Solijonov, J. O. (2024). *DEVELOPMENT OF CELLULAR CONCRETE (AERATED CONCRETE) FOR THERMAL INSULATION OF WALLS IN THE FORM OF WELL SKIN*. *Journal of new century innovations*, 53(3), 90-95.
- 15.Mirzayev, B. O., & Hakimov, A. A. (2024). ВЕРГУЛНИНГ АҲАМИЯТИ ВА УНИ ЎЗБЕК ЁЗУВИГА КИРИБ КЕЛИШИ ТАРИХИ. *ILM-FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI*, 2(1), 80-83.
- 16.Aminjanovich, Abdullayev Ikromjon, and Xasanov Davlatbek Davronbek o'g'li. "Beton va qorishmalarning xususiyatlariga qo'shimchalarning ta'siri." *HOLDERS OF REASON* 1.1 (2023): 667-670.
17. BO, Mirzayev, et al. "Temir-beton buyumlari ishlab chiqarish usullari." *HOLDERS OF REASON* 4.1 (2024): 111-115.
18. BO, Mirzayev, et al. "Binolar tashqi devorlarining zamonaviy tasnifi va tipologiyasini tahlil qilish." *HOLDERS OF REASON* 4.1 (2024): 107-110.
19. BO, Mirzayev, et al. "Modern building materials from gypsum." *HOLDERS OF REASON* 4.1 (2024): 116-119.
- 20.To'lqinov, I. M., et al. "GIDRAVLIK OHAK XOSSALARI." *Science Promotion* 9.1 (2024): 570-575.
21. To'lqinov, I. M., et al. "PORTLANDSEMENT ISHLAB CHIQRISH USULLARI." *Science Promotion* 9.1 (2024): 576-581.
22. To'lqinov, I. M., et al. "BAZALT TOLASINING QO'LLANISH SOHALARI." *Science Promotion* 9.1 (2024): 582-586.
23. To'lqinov, I. M., et al. "KLINKER VA UNING KIMYOVIY HAMDA MINERALOGIK TARKIBI." *Science Promotion* 9.1 (2024): 563-569.
- 24.Xasanov, D., & Xolmirzayev, Q. (2022). *ECONOMIC FARM DESIGN*. *Science and Innovation*, 1(4), 68-75.

25. Xasanov, D., & Xolmirzayev, Q. (2022). TEJAMKOR FERMALARNI LOYIHALASH. Science and innovation, 1(A4), 68-75.

26. Бахромов, М., & Хасанов, Д. (2022). ТЎКМА ГРУНТЛАРДА ЗАМИН ВА ПОЙДЕВОРЛАР ҚУРИЛИШИ. Евразийский журнал академических исследований, 2(6), 353-360.